

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 43 (1586) 1987 m. spalio 28 d.

Melbourne

XXXII M E T A I

LIETUVIAI PASAULYJE

Iš sovietų katorgos išėję drąsiai kalba Vakaruos

Trys pabaltiečiai kitaminčiai Vašingtone paragino Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentą santykiuose su sovietais nesiliauti kelus žmogaus teisių apsaugojimo klausimą Sovietų Sąjungoje. Tai praneša didžiosios Vakarų spaudos agentūros informuodamos apie Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos Vašingtone įvykusį posėdį, kuriame pranešimus apie žmogaus teisių padėtį Pabaltijo kraštuose padarė trys neseniai į Vakarų atvykę pabaltiečiai žmogaus teisių gynėjai - lietuvius Vytautas Skudis, latvis Rolands Silaraups ir estas Tiit Ma-

dison.

Skuodis ypatingu būdu pabrėžė Lietuvos tikinčiųjų dabartinę sunkią padėtį, ragindamas amerikiečių administraciją reikalauti, kad lietuviams ir kitiems pabaltiečiams būtų užtikrinta pilna religinė laisvė, teisė laisvai išreikšti savo įsitikinimus ir žodžio laisvę.

Estas Madison atkreipė dėmesį, kad nepaisant jau dešimtmečių besitęsiančios svetimos spaudos, estų tauta tebesipriešina neteisingumui, smurtui ir melui. Madison taip pat pažymėjo, kad pabaltiečiai kitaminčiai pastaruoju laiku sustiprino tarpusavio politi-

nius ryšius. Nemažai jų užmezgė tarpusavio bendradarbiavimą kalėdami tame pačiame darbo lauge.

Latvis Silaraups iš savo pusės pažymėjo, kad pradėtosios vadina mos persitvarkymo politikos padoriniai nėra jaučiami žmogaus teisių bei laisvių srityje. Pavyzdžiui Latvijoje per valdžios kontroliuojamą spaudą vis dar neįmanoma pareikšti laisvą žodį ir mintį. Persitvarkymo ir atvirumo ribas vis dar nustato valdžia. O tai yra laisvo žodžio ir laisvos minties aprėžimas.

LRTV

Lietuvos tikinčiųjų laiškas

Iš Lietuvos Vatikaną pasiekė laiškas, pasirašytas Lietuvos tikinčiųjų. Laiške rašoma: "Viso pasaulio broliai, Seserys Kristuje. Padėkite maldauti Gailestingumo Viešpatį atsivertimo ir atgailos tiems nelaimingiems Dangiškojo Tėvo vaikams, kurie išduoda savo brolius ar per suklupimą po klastų našta yra patekę į nuodėmingą gyvenimą, kurie sunkiai papiktina tikinčiuosius ir vykdo grovimo darbą. Padėkite maldauti išvėrimės ištikimiesiems, kuriems tenka pakelti bandymus, gal net už pačią mirtį sunkesnius, kad jie kančioje nuskaistėtų, Šventosios Dvasios veikiami, neštų galingą atsinaujinimo dvasią, apaštalių ir pirmųjų krikščionių dvasią, kad su užuojauta ir meile broliams kankintojams drauge su Kristumi ga-

lėtų kartoti: "Tėve, atleisk jiems, nes nežino, ką daro".

"Kiekvieno mėnesio 13 dieną iš visos Lietuvos Šiluvoje renkasi uolieji dvasiškiei ir tikintieji pasauliečiai maldauti Tėvynei ir pasauliui išgelbėjimo per dvasiški jos ir pasauliečių dvasinį atsinaujinimą, per Rusijos atsivertimą. Tegul ši diena ilgainiui taps visų krikščionių maldavimu ir dangaus malonių diena, pagarbos ir meilės vieni kitiems diena. Iš Šiluvos tekyla pagarbos šauksmas į Mariją, Dangaus ir Žemės Karalienę. Dangiškoji Motina teapsaugoja žmoniją nuo susinaikinimo, nuo nupelnytos Dievo bausmės. Tesuteikia pagalbą tiems broliams Kristuje, kurie yra sunkiausiame kovos bare su netikėjimo dvasia".

LRTV

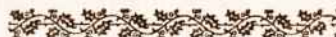

Juozas Mikštas

VELINIŲ VAKARĄ

Tėviškėje mirusiųjų vėlės
Savo Vakarą nepasivėlins
Susirinkti kapinių kalnelį
Prie jaukaus gimtinės kelio,
Prie sidabro ežerėlio
Skęstančio beržų šešėliuos.
Tik išėivių liūdncs vėlės
Po šią svetimąją šalį
Klaidžios lyg žaltvykslės,
Negalėdamos bendrauti
Tėviškės kapų kalnelį — — —

1987 m. Vėlinės išėivijoje

PROF. VYTAUTAS SKUODIS LIUDIJA VAŠINGTONE

Vytautas Skudis šiomis dienomis būdamas Vašingtone amerikiečių tautiniame klube susitiko su žurnalistais. Spaudos konferencijos metu Skudis perskaitė trumpą pareiškimą apie padėtį Lietuvoje, o po to atsakinėjo į žurnalistų klausimus. Skudis pareiškė, kad nepaisant sovietinės valdžios dabar pavadamų kai kurių reformų, jos politika tikinčiųjų ir kitaminčių atžvilgiu nėra pasikeitusi. Šia proga jis atkreipė dėmesį į grubų milicijos elgesį su kai kuriais asmenimis dalyvavusiais rugpjūčio 23 dienos demonstracijoje Vilniuje. Jie buvo apklausinėjami, bauginami ir šmeižiami spaudoje bei darbovietėse.

Skuodis paminėjo Nijolės Sadūnaitės, Roberto Grigo, kunigo Roko Puzono, Vytauto Jančiausko ir Vytauto Bogušio atvejus. Religinės laisvės ir tikinčiųjų teisių

varžymai nėra sumažėję.

Nepaisoma įstatymų, garantuojančių religinę laisvę. Valdžia ir toliau kiek galėdama trukdo tikintiesiems viešai išpažinti savo religinį tikėjimą ir varžo religinę veiklą: konfiskuotosios bažnyčios v's dar nėra grąžinamos tikintiesiems, jaunimo katekizacija draudžiama, draudžiama ir religinė literatūra. Kauno kunigų seminarijoje nėra panaikinta valdžios uždėta auklėtinų riba, uolesnieji kunigai yra terorizuojami, o įkalintieji kunigai Svarinskas, Tamkevičius ir Matulionis vis dar nėra išlaisvinti.

Skuodis atkreipė dėmesį, kad Lietuvos tikinčiųjų sunkią padėtį ryškiai pavaizduoja Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje pateikiami faktai.

Žurnalistai Skudžiui statė klausimus apie rugpjūčio 23 dienos de-

monstraciją Vilniuje, daug teiravosi apie KGB grubų elgesį su kai kuriais demonstracijos dalyviais. Skudis pažymėjo, kad kitaminčių, žmogaus ir tautos teisių bei religinės laisvės gynėjų persekiojimas nesiderina su pradėtu "persitvarkymo" kursu ir grubiai prieštarauja Sovietų Sąjungos prisiimtiems tarptautiniams įsipareigojimams žmogaus teisių apsaugojimo plotmėje.

NAUJA REZOLIUCIJA DĖL PABALTIO EUROPOS PARLAMENTE

Europos parlamentas Strasbūre vieningai priėmė Pasaulio Pabaltiečių Santalkos iniciatyva įvestą rezoliuciją dėl "Pabaltijo valstybių situacijos". Už rezoliuciją balsavo 151 atstovas, o susilaikė 15. Rezoliucijoje kreipiamasi į Sov. Sąjungą, kad ji labiau gerbtų laisvą apsisprendimą ir žmogaus teises Pabaltijo kraštuose. Pa-

— Popležius Jonas Paulius II savo privačiame bute spalio 2 d. priėmė svečius iš Lietuvos:

Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininką Kauno ir Vilkaiviškio vyskupų apaštalinį administratorių arkivyskupą Liudą Povilonį ir jo augziliarą vyskupą Vladą Michelevičių, atvykusius į Vyskupų sinodą. Susitikimas užtruko apie pusantros valandos, nes darbo kambaryje pradėtas pokalbis buvo tęsiamas prie vakarienės stalo. Sv. Tėvas, kaip paprastai, gyvai domėjosi Lietuvos katalikų bendruomenės gyvenimu ir visomis jos problemomis, vyskupų ir kunigų veikla, Kauno kunigų seminarija, pasauliečių religinės sąmonės ugdymu, dvasiniais pašaukimais, jaunimo religiniu švietimu ir auklėjimu.

— Užsienio spauda praneša, kad spalio 2 d. Nijolė Sadūnaitė važiuo į Maskvą susitikti su Prancūzijos katalikų delegacija. Vilniaus geležinkelio stotyje Nijolė sulaukė sovietų saugumas ir ją gaudino, bet vėliau paleido ir ji į Maskvą vyko, kur susitiko su Paryžiaus vyskupu, su Notre Dame klebonu ir žurnalistu iš Paryžiaus. Jai ten buvo gera proga papasakoti apie Lietuvos katalikų padėtį. Grįžus į Vilnių Nijolė Sadūnaitė buvo pakviesta į prokuratūrą.

— Keston College Anglijoje savo biuleteniu "Frontiers" praneša, kad lietuvis sąžinės kalyns Viktoras Petkus, atkėntėjęs 10 metų griežto režimo lageryje už savo veiklą dėl žmogaus teisių, dabar 5 metams ištremtas vėl į tolimas Rusijos sritis toliau vargti.

— Olandijoje veikusį lietuvių liaudies meno chorą "Dainą" pakeitė naujas choras, pasivadinęs "Olandų Baltika", pasiryžęs pramokti visų trijų Pabaltijo tautų liaudies dainas. Naujojo choro vadovas yra tas pats Paul de Boer. Jie pamilę Pabaltijo tautas yra pasiryžę olandų ir kitų svetimašalių tarpe paskleisti pabaltiečių liaudies muzikinę kūrybą.

— Lietuvos televizija spalio 7 d. 21 valandą rodė filmą "Tiltas tarp Ženevos ir Vilniaus". Buvo rodomi vaizdai iš įvykusios rugpjūčio 23 d. demonstracijos ir mėginta įrodyti, kad Lietuvoje jau galima rengti demonstracijas. Tačiau užsienio spauda sako, kad ta televizija neparodė, kaip KGB milicija su demonstracijos vadovais žiauriai pasielgė.

— Užsienio spauda praneša, kad Vilniuje milicijos būstinėje buvo tardomas Vytautas Bogušis. Čia dvi valandas jį tardė pats KGB viršininkas lietuvis Eismantas, kuris Bogušį detalai klausinėjo apie rugpjūčio 23 d. Vilniuje surengtos demonstracijos dalyvius, kam jis skundėsi raštu Sovietu generaliniam prokurorui dėl milicijos grubaus elgesio su Nijole Sadūnaitė, Robertu Grigu ir kunigu Roku Puzonu. Kai Bogušis KGB viršininkui Eismantui pasiskundė, kad jis grįs buvo milicininkų skaudžiai sumuštas, tai šis jam atrėžė: geriau būti fiziniai sumuštam, negu šešerius metus būti katorgoje...

grindą rezolucijai davė š.m. rugpjūčio 23 d. demonstracijos Vilniuje, Rygoje ir Taline. Šį kartą ir socialistų faksija pilnai rėmė rezoluciją. Rezolucijoje Europos Parlamentas reikalauja, kad Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriai dėtų visas pastangas, kad Baltų klausimas būtų keliamas šiuo metu Vienoje vykstančioje CSCE konferencijoje.

„Perestroika“ Sovietų Sąjungoje

PLANAI IR KLIŪTYS JĄ VYKDANT

„Persitvarkymas - tai mūsų vidaus reikalas. Jį pagimdė vidiniai mūsų šalies poreikiai. Tai ne išmonė, ne koks nors keistas sumanymas žmonių grupės. Ne, gyvenimas mus atvedė prie persitvarkymo. Tačiau mūsų visuomenė turi daug problemų. Yra politinio proceso, mūsų demokratijos raidos problemų socialinėje sferoje, ekonomikoje. Yra problemų ir dvasinėje sferoje, dorovės ir moralės sferoje. Persitvarkymas turi išspręsti, panaikinti šias susikaupusias problemas, prieštaravimus, su teikti socializmui antrąjį kvėpavimą liaudies labai socialistinių vertybių pagrindu“.

Šiuos žodžius pasakė M. Gorbačiovas IX. 29 Sverdlovo salėje, Kremliuje, priimdamas didelę grupę (365 asmenų) Prancūzijos visuomenės atstovų („Iniciatyva - 87“), kurių tarpe buvo daugybė žymių asmenų, valstybininkų, parlamento narių, valdžios žmonių, o taip pat komunistų partijos vadovai ir netgi vyskupas Jose Roseje. M. Gorbačiovas taip pat pasakė užbaigęs rašyti knygą apie persitvarkymą ir naują mąstymą, kurioje bus surašyta visa, kas jau atlikta ir nusakyti tolimesni planai. Esą per nepilnus dvejus metus daug kas padaryta ekonominėje, organizacinėje srityje, nemaža nueita laisvėjimo keliu.

Pasikeitimai ryškūs - pastebi ir Vakarų Europos spauda ir drauge nurodo kliūtis, kurias sutinka „persitvarkymo“ programos vykdytojai.

Nurodoma, kad paskelbus reformas ir vykdant didžiulį darbo žmonių spaudimą, šiek tiek padidėjusi gamyba, tačiau yra sričių, ypač masinių gamyboje, kur sumažėjusi ir dar krinta. Pablogėjusi ir finansinė būklė, atsiradęs devalvų trūkumas. Tai aiškinama naftos kainu kritimu pasaulinėje rinkoje. Neatsiradę ir daugiau butų, o pastačius naują namą - butų vis dar laukia didžiausia eilė prašytojų, tačiau, kaip pastebi vilniškė spauda, neretais atvejais, protekcijų ir kyšių keliu, butą gaunąs „pirmasis eilėje be eilės“.

Buvę panaikinta 60.000 įvairių įsakų, kurie biurokratijos būdu paralyžavę žmonių bei įstaigų darbą, tačiau šių įsakų panaikinimas nepalietęs nei valdžios, nei KGB institucijų. Vadinasi, saugumas ir toliau lieka visagalys.

Patys Sovietų ekonomistai pranašauja dėl staigių persitvarkymų galėsiąs atsirasti infliaciją ir bedarbių skaičiaus padidėjimą ligi 20 milijonų, kas reikštų eko-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

nominio gyvenimo chaosą.

Tam tikra prasme neigiamai veikia ir valdžios puoselėjamas blai-vybės sąjūdis. Sumažinus alkoholio gamybą ir labai apribojus pardavimą, vodkos butelis virstas 'aukso valiuta', panašiai kaip buvo karo ir pokario metais. Labai išplitęs ir naminės gaminimas. Apie tai vilniškė „Šluota“ Nr. 15 rašo: kad įvykimo didysis komunalinių butų ir kaimo girių suartėjimas. „Penkerių metų naminės degtinės gaminimo planas su kaupu įvykdomas per vienerius metus“. Esą kauniečiai degtinę pasigaminą patys netgi darbo metu, per pietų pertrauką, nusipirkę cukraus ir jį sumaišę su mieleimis ir džiovinta duona. „Šluota“ pastebi: „Sako, išeina toks šamarliakas, jog lyg kirviu nuo koto verčia“.

Visoje Sovietijoje buvo ir tebėra daugybė valdininkų - biurokratų, kurių dauguma praktiškai neturi darbo įstaigose. Buvo „prigriebti“ ir jie. Bet kaip visa praktikoje, gražiai pavaizduoja „Šluota“ šiomis eilutėmis: „Skyriuje gerokai pakito darbo atmosfera. Vykdydami asmeninius persitvarkymo planus, Algis ir aš sumažinome šachmatų partijų kiekį. Tą pačią partiją žaidžiame ant dviejų lentų, paslėptu kiekvieno stalčiuje. Eilinių ėjimą pranešame pašnibždomis. Terešė mezinį iš po stalo išsitraukia tik tada, kai nebūna viršininko ir pavaduotojo. Zita, nuolat tipendama į tualetą parūkyti, raustelėja ir droviai pasiskundžia negaluojanči viduriais. Milda ir Matilda, pasižadėjusios mažiau ekskursuoti po parduotuves, kasdien ilgokai užtrunka derinimo valdyboje, nors lig šiol nėra išsku, ką ir su kuo jos derina. Dėl persitvarkymo pradžioj nuskriaus ti 30 rublių baudomis Augis ir Kęstas nešiojasi prie širdies ne tik plokščią buteliuką, bet ir muškaro riešutus. Anekdotus pasakojame nekeldami galvų nuo popierių... Trumpai tariant, mūsų skyriuje vis gražėja stiprios drausmės ir geros tvarkos fasadas“.

M. Gorbačiovo neramina ir sovietinių rusų pavergtų tautų judėjimas. Štai svarbesni jo valdymo laikais įvykiai: Kazokų demonstracijos Taškente, pabaltiečių demonstracijos Taline, Rygoje ir

Vilniuje, kur dalyvavę iš viso apie 12.000 asmenų (tokį skaičių nurodė „Der Spiegel“). Kyla masinis judėjimas prieš karą Afganistane, Ašchabare be valdžios leidimo susikūrusi karių, kovojusių Afganistane, sąjunga. Didelė grupė asmenų reikalavo leidimo pastatyti paminklą Stalino aukoms. Spaudoje pasirodė reikalavimų, kad būtų viešai skelbiamas karinis biudžetas, kaip yra demokratinuose kraštuose. Pasisakoma prieš perdidelį apsiginklavimą, o „Literaturnaja gazeta“ rašė, kad mobilizuoti karinei prievolei studentus esanti trumparegystė ir kvailumas.

M. Gorbačiovas daug dėmesio skiria jaunimui ir nori jį pritraukti „peristroikos“ vykdytojais. Tačiau tai jam nesklaidžiai vyksta. Nūdienis Sovietijos jaunimas mažai domisi komunizmu, komjaunimu, partinėmis teorijomis, ateizmu ir reformomis. Jam daugiau rūpi gera draugystė, mados, džinsai, rock muzika, video, stereo, kosmetika, seksas, šokiai; be to, plintąs alkoholizmas, narkotikų vartojimas ir net homoseksualizmas. O Maskvos kabaretinis dainininkas Švanecki šitaip uždainavęs: „Mes dabar turime ką skaityti, galime daug ką matyti, tačiau vis dar neturime pakankamai ką valgyti ir kuo apsirengti“. Patys komunistų vadai teigia, kad trečdalis jų jaunimo neturįs komunistinės dvasios.

M. Gorbačiovo neramina ir stalinistų judėjimas. O jų esąs nemažas skaičius. Jie nurodo, kad nereikėtų nuvertinti Stalino, kuris sukūręs Sovietuose aukštą pramonę, įvedęs kolchozus ir juos mechanizavęs, pagaliau, laimėję „didįjį tėvynės karą“. Tačiau stalinistai nutyli jo vykdytas deportacijas, masinius žudymus, sudarytą niekingą santarvę su Hitleriu ir kitas niekšybes.

Iš kitos pusės kyla reikalavimas nuimti laiškus, telefonų, knygų, laikraščių cenzūrą. Vis daugiau kyla balsų, kad būtų suteiktos žmogaus teisės bei laisvės, įskaitant religijos laisvę. „Der Spiegel“ rašo, esą pastaruoju metu net penkiose Galicijos (Ukrainoje) vietovėse apsireiškusi Švč. M. Marija. Jos apsireiškimus stebi pusė milijono gyventojų. Bet kai jie pradėjo kitiem apie apsireiškimus pasakoti, buvę milicijos sulaikomi ir baudžiami pinigineis baudomis. „Maskovskaja Novosti“ laikraštis juos energingai gina. Iš viso „persitvarkymas“, nors atneša nemažą laimėjimų, sutinka ir daugybę kliūčių.

● Čekoslovakijoje nuteistas 21 mėnesį kalėti Pavel Wonka, 34 m. amžiaus, už tai, kad kritikavo Čekoslovakijos komunistinį režimą. Dabar kalėjime jo sveikata taip pablogėjo, kad jo gyvybei gresia pavojus. Wonkos motina prašo, kad sūnus būtų bent perkeltas į ligoninę, - praneša Vatikano radijas.

Printed by „Tėviškės Aidai“ 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton. Vic. 3169.

● Bendigo. Policija pakaltino berniuką 13 metų amžiaus už įvairių namų apipiešimą ir Bendigo miesto centre spalio 6 d. padegimą krautuvų, kurių gaisro nuostoliai siekia apie \$ 10 milijonų. Dar toks jaunas berniukas, o visuomenei jau žalingas.

● Nuo Antarktikos atskilo į vandenyną milžiniškas ledo kalnas 158 kilometrų ilgio, 40 km pločio. Dar neaišku kur vandenyno srovė jį neš.

● New Yorkas. Pasaulinė biržų spekuliacija akcijomis spalio 19 d. smarkiai krito, paliesdama ir pasaulio sostinių biržas. Akcijos New Yorke nukrito \$ 800 bilijonų, Londone 50 bilijonų svarų sterlingų, ir visur kitur bilijonais krito bevertės akcijos.

● Stokholmas. Švedijos erdvės tyrinėjimų kompanija paskelbė, kad sovietai jau turi erdvės laser instaliacijas, kuriomis gali sušluostinti JAV satelitus, įspėjantčius nuo sovietų branduolinių ginklų atakos.

● Sovietų milicija Maskvoje grubiai išvaikė grupę asmenų, kurie spalio 7 d. sovietinės konstitucijos paskelbimo dieną surengė protesto demonstraciją prieš Sovietų Sąjungos vykdomus žmogaus teisių pažeidimus. Demonstrantai buvo iškėlę transparentus: Išlaisvinkite politinius kalinius! Milicija suareštavo apie 20 demonstrantų.

● Prancūzijos socialistų partijos I sekretoriui Lionel Jospin besilankant Maskvoje, akademikas Sacharovas jam įteikė 18 sovietų kalinamų sąžinės ir politinių kalinių sąrašą, prašydamas paraginti sovietų valdžią juos išlaisvinti. Akademiko Sacharovo apskaičiavimu, Sovietų Sąjungoje yra bent 400 sąžinės kalinių. Prancūzijos socialistų partijos sekretorius Jospin buvo nuvykęs į Maskvą su gausia prancūzų delegacija, kurią sudarė žymūs politiniai ir religiniai veikėjai, kultūrininkai ir visuomenininkai.

● Sovietų milicija sutrukdė apie 2.000 Krymo totorių eisną iš Taman uosto Kaukaze priešais Krymo pusiasalį už 250 km nužygiuoti į Simferopolį prie Juodosios jūros. Du tūkstančiai totorių šią eisną surengė protesto ženklai prieš sovietinės valdžios neatsižvelgimą į totorių reikalavimą, kad jie būtų leidžiami iš Kaukazo ir Sibiro sugrįžti į Krymą, iš kur II pasaulinio karo metu Stalino įsakymu jie buvo jėga masiniai ištremti.

● Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl ragina Rytų Vokietijos komunistinę valdžią atsižvelgti į pagrindinių žmogaus teisių apsaugojimą, kad būtų nugriauta Berlyno mūro gėdos siena. Kol nebus abiejų Vokietijų pasienyje pašalintos spygliuotų vielų tvoros, mirties zonos, kol nebus atšauktas įsakymas šaudyti į žmones, kurie siekia pabėgti į Vakarų ir juos nužudyti, tol Vakarų Vokietija nesiliaus reikalavusi, pažymėjo kancleris Kohl, kad Rytų Vokietija atsižvelgtu į elementarius humanizmo dėsnius.

T E V I Š K E S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET KATALIKU FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukvas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taip pat savo nuožiūra

TĖVIŠKĖS AIDAI

ŠVENTŪJŲ GARBĖJE

Švenčiame vieną iš pačių didžiųjų Bažnyčios švenčių. Ta švente pagerbiame visus Dievo šventuosius, kurie jau yra pasiekę savo tikrąjį gyvenimo tikslą, kuriuose krikšto jėga atnešė savo vaisių. Dangaus laimė mums sukelia kažką, kas yra aišku, bet dar miglota, būtina žmogaus laimel, bet dar neprieinama, realu, bet dar nepasiekiamą. Dievo pranešimas aiškiai patvirtina vienus dalykus, bet kitus pateikia ženklais, iš kurių galime pažinti Dvasią, kuri čia formuoja dangaus karalystės asmenis.

Sv. Jonas Apreiškime regėjo, kad Viešpaties darbas turės tikrą pasisekimą. Apreiškimo knyga mums piešia nuostabų vaizdą: susirenka jau nebesuskaičiuojama milijoniška minia vyrų, moterų iš viso pasaulio giminių, genčių, kalbų ir tautų. Tai yra žmonės, kurie Kristaus krauju atpirkti iš nuodėmės ir tapę Dievo valkais. Dievo karalystė nėra kažkas, į kurią patenkame vėliau po gyvenimo ant žemės ir po paslaptingos epochos. Faktiškai Jėzus skelbia dvi žmonių rūšis, kurie jau DABAR turi Dievo karalystę: palaiminti argdieniai dvasioje, nes jų yra dangaus karalystė. Palaiminti, kurie persekiojami dėl teisybės: jų yra dangaus karalystė.

Oficialiai Bažnyčios pripažintų šventųjų yra labai daug ir įvairių, visokio amžiaus, visų luomų, įvairių užsiėmimų, palinkinti žmonių gali rasti sau ypatingai artimą šventąjį, kad jį pasirinktų savo dangiškuoju globėju ir sektų šventumo keliu. Kiekviena tauta turi savo šventųjų, jų turime ir mes, lietuviai - Lietuvos Globėją šv. Kazimierą ir šiemet Palaimintuoju paskelbtą Vilniaus arkivyskupą Jurgį Matulaitį. Mūsų tauta per šimtmečius turėjo kovoti už laisvę, ginti savo kraštą nuo užpuolėlių, dažnai eiti kryžiaus keliu, kurie kovojo už teisingumą, Dievo įdiegtą į žmogaus širdį, už laisvės troškimą, už artimuosius, kad Tėvynė Lietuva būtų laisva. Net senovėje Makabiejų tėvas savo vaikams įsakė: "Atsiminkite jūsų tėvų darbus, kuriuos jie įvykdė savo kartose, o įamžinsite savo vardus ir pasieksite didelę garbę". O kiek šimtų ir tūkstančių mūsų brolių ir sesių susilaukė dangaus garbės vainikų, paguldė savo gyvybę ar kovos fronte už Tėvynę, ar ištremti į Sibiro pusrynus, nukankinti Rusijos katorgoje prie sunkiausių darbų, ar dirbę Tėvynės labui.

Išbadėjusios ir nuo šalčio sukaustytom lūpom Sibiro lietuvaitės kėlė savo širdį į dangų ir prašė: "Mūsų Tautos kankiniai, išmelskite kitę stiprybę, sumanumo ir vienybės mūsų Tautos darbuotojams, išmelskite tikrai šviesų amžinąjį poilsį galvą paguldžiusiems už savo žemę".

Visų šventųjų dangaus garbėje, tikime, yra ir neapmatomi pulkai mūsų lietuvių tautos brolių ir sesių, kurie Viešpaties meldžia su Romu Kalanta: "VIESPATIE, LAISVĖS LIETUVAI!" PD

Pasaulinio masto spekuliantai ir bankininkai raunasi sau plaukus ir barzdas dėl sprogimo dirbtinio muilo burbulio. Tarptautinė spekuliacija priėjo liepto galą. Ateity, bent artimoj, jau nebus taip lengva tapti milijonierium perkant — parduodant akcijas ar skolinant nusigyvenusiems kraštams ir plėšiant aukštas palūkanas, ir dar diriguojant jų valdžias, kaip ir ką jos turi daryti, kad patenkintų spekuliantų norus, kartais visai neturinčius nieko bendro su krašto finansais.

Garsioji Wall gatvė New Yorke, pasaulio biznierių centras, privedė S. Ameriką ir pasaulį prie visuotinės krizės. Dirbtinai išpūtos akcijų kainos staiga pradėjo kristi. Visi skuba jas parduoti, o pirkėjų nėra. Amerikos doleris, kurį tvarko tie patys finansistai, bet ne Amerikos valdžia, per paskutinius du su puse metų prarado apie 80% jo vertės, santykiyje su Japonijos yenu ir Vak. Vokietijos D-Marke. Tas kraštas per paskutinius metus importavo už 152 milijonus dolerių daugiau negu eksportavo. Aišku, tas didina ir taip jau trijų trilijonų dolerių Š. Amerikos skolą.

VISUOTINĖ KRIZĖ

Rašo Dr. J. Kunca

Australija mažai atsilieka nuo Amerikos. Pereitą mėnesį vėl įsivežė per daug prekių už 1,3 bilijoną dolerių pagal krašto ekonominę išgalę. Tik džiaugiamės, kad australiškas doleris išlaiko savo vertės santykį su greit krintančiu amerikiečių žaliuku.

Pasauliniai finansai, geriau sakant spekuliacija, yra rimtoji krizė. Atrodo, bus atėjus atsiskaitymo už nuodėmes valanda.

Tapti bilijonierium perkant ir parduodant popiergalius, vadinamus akcijom, išpučiant jų kainas, kad geriau pasipelnųti ar skolinant bilijonus kraštams, kurie negalės jų grąžinti, nėra normali: morali finansinė veikla ir vien dėl to negali amžinai tęstis.

Ekonomija tikrojo žodžio prasmėje yra produkcija ir išlaidos suderintos su jos dydžiu. Šiuo momentu iš didesnių kraštų tik karą pralaimė-

ję japonai ir vokiečiai prisilaiko sveikų ekonominių principų ir gali pasidžiaugti jų tvirtu ekonomijos stoviu. Per paskutinius metus Japonijos eksportu - inportu buvo 99,9 bilijonų, o Vokietijos 41,6 bilijonų dolerių. Š. Amerika prarado 159,9 bilijonus dolerių per tą patį laiką.

Š. Amerikos finansus apunkina ir Trečiojo pasaulio skolos tarp tautiniam bankam, kurie, deja, yra Dėdės Samo žemė, ir kuriems Vašingtono valdžia yra davusi garantijas skolų negražinimo atveju, jas padengiant iš US išdo. Tokioje padėty yra apie \$ 600 bilijonų paskolų, kurių prasiskolinę, ypač P. Amerikos kraštai, negražins, nes to padaryti nei norėdami negalėtų. Mat, neatsakingi tarptautiniai bankai skolino bilijonus neatsakingom korupcinėm valdžiom, visai nesirūpindami, kam tos sumos yra vartojamos, kaip visad daro rimtas bankas, kad užtikrintų paskolų grąžinimą. Žymi dalis neatgaunamų paskolų kris ant Vašingtono pečių dėl irgi neatsakingo garantijų davimo spekuliuojantiems bankieriams.

Sitos visuotinės krizės rezultatai paaiškės netolimoj ateityje. Viena yra aišku, kad bilijonieriai turės atsiveikinti su dalim savo užspekuliuoto lobia, bet duonos jiems tikrai nepritruks. Kai kurios imonės, investavusios dalį savo kapitalo į akcijų rinką, galėtų patekti į sunkią finansinę padėtį ar net subankrutuoti. Gi popierinį biznierių daug įstaigų turės išnykti. Nei dabar, nei po kelių metų žmonės nenės savo pinigų akcijų pirkimui. Prarastas pasitikėjimas nėra lengvai atgaunamas.

Kas daugiausia nukentės dėl dabartinės krizės, tai neturtingi tautytojai, įkišę savo paskutinius dolerius į akcijų biznį ir praradę gerą jų dalį, kada senyvas amžius jau neduoda vilčių tą nuostolį vėl uždirbti.

Akcijų rinkos katastrofa bus gera pamoka Vakarų pasauliui, ypač Š. Amerikai, kad reikia gyventi pagal išgalę, kad yra baisiai pavojinga leisti spekuliantam tvarkyti krašto ekonomiką ir net politiką. Gal atėjus bus valanda ir pagalvoti ar Amerika dar gali tęsti kasmetinės 3 bilijonų dovanos davimą Izraeliui, po to kai patys būdami prasiskolinę, jau yra padovanoję anai privilegijuotai šaliai apie 140 bilijonų dolerių!

Maskva galėtų kiek pasidžiaugti, kad spekuliantai, kurių dalis kaip tik yra atsidūrus Vakaruose po S. Sąjungos apeidimo, sudavė tokį stiprų smūgį tiem kapitalistam. Bet vėl, nusigyvenę Vakarai mažiau galės remti Rusiją.

— Amerikiečių Teisės instituto New Yorke leidžiamas "Tarptautinės ir lyginamosios teisės" žurnalas paskyrė visą numerį neseniai išleistai studijai apie Pabaltijo valstybių teisinę padėtį. Autorius yra jaunas amerikietis teisininkas William Hough. Savo studijoje jis apžvelgia trijų Pabaltijo valstybių istoriją, teigiamai įvertina jų nepriklausomybės laikotarpį, detalai aprašo Maskvos įvykdytą prievartinį jungimą į Sovietų Sąjungą. Jis sugriauna sovietų tezes, pateisinančias šią aneksiją.

P A D Ė K A

Mylimam broliui prel. Pranui Vaseriui taip nelauktai ir netikėtai iškeliavus padangių amžinybės keliais, širdingai dėkoju savo ir brolio Alfonso (Lietuvoje) vardu kun. Dr. Pranui Daukniui už jam paskutinių Sakramentų suteikimą ir išleidimą iš šios žemės, girdint jo paskutinius žodžius ir paskutinį atsidūsėjimą. Ačiū už begales įdėtų rūpesčių ir pastangų, paruošiant tokias įspūdingas ir iškilingas laidotuves. Dėkoju už Rožančiaus maldas, koncelebracines šv. Mišias ir visų laidotuvių apeigų atlikimą.

Dėkoju Melbourno arkivyskupui F. Little už dalyvavimą Rožančiuje ir pasakytą žodį, o taip pat vyskupui P. J. Connors, dalyvavusiam koncelebraciniame Mišiose ir pasakiusiam suraminimo žodį. Visiems lietuviams kunigams: kun. J. Petraičiui (Adelaide), kun. St. Gaideliui SJ, kun. J. Petrauskui ir prel. P. Butkui MBE (Sydney) už tokį gilių minčių pamokslą Mišių metu. Visiems australų ir kitų tautybių kunigams, atnašavusiems kartu su lietuviais.

Rožinio vakare pasakiusiems atsisveikinimo kalbas: Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto V-bos pirm. D. Baltutienei, ALK Federacijos pirm. V. Zemaičiui, Melbourno LB Apylinkės V-bos pirm. K. Lynikui, Parapijos Tarybos — J. Jurgelaičiui ir savo lietuviškos parapijos mokyklos globėją jautriai atsisveikinusiems jauniems mokinukams R. Bruožytei ir P. Arui. Širdingas ačiū D. Antanaitienei už lietuviško jaunimo tautiniais rūbais garbės sargybos vainiką.

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų D-jai ir Socialinės Globos Moterų D-jai už įspūdingų ir turtingų šermenų suruošimą Lietuvių namuose. Ačiū už taip gražiai orchidėjomis išpuoštą bažnyčią.

Dėkoju Adelaidės Kat. parapijos atstovams už atvykimą į laidotuves ir pasakytus užuojautos žodžius: ALK F-jos įgaliotiniui Pr. Pusdešriui, klebonui kun. J. Petraičiui MIC, E. Varnienei ir A. Pociui. Taip pat Melbourno organizacijų vadovams: H. Statkuvieni, A. Šimkui, K. Lynikui, J. Žitkevičienei, B. Prašmutaitei, A. Bakačiui, V. Adomavičiui, K. Mielažaičiui, L. Padgurskiui, J. Kvietelaičiui. Lietuviškas ačiū Melbourno šauliams, taip gražiai uniformuotiems, asistavusiems su vėliavomis prie karsto.

Tikrai gili padėka visiems Melbourno ir Viktorijos lietuviams, taip neišpasakytai gausiai dalyvavusiems Rožančiuje, šv. Mišiose ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą. Tegul Aukščiausias atlygina Jums visiems už tiek daug užprašytų šv. Mišių ir aukų "Tėviškės Aidams" garbingam mano brolio kunigo atminimui. Ačiū už gausius paguodos žodžius ir užuojautas spaudoje.

Bičiuliškas ačiū E. ir V. Cizauskams už manęs globojimą tose liūdesio dienose ir tokį šiltą manęs priėmimą.

Aš tikiu, kad mielas kunigas ir brolis džiaugiasi dangaus angelų tarpe ir siūnčia mums visiems Dangaus Karalienės užtarimą ir jos Dieviškojo Sūnaus ramybę ir palaimą.

Brolis Juozas su šeima
Toronto, Kanada.

Štai ir Vilnius ant kalvos, graži sostinė Lietuvos

Vilnius... ir kaip žaibas blykstelį senas, bet amžiais gyvas šilumos jausmas. Vilnius... ir rodos čia pat už lango nuskambėjo bažnyčių varpai, nuplazdėno balandžiai, Pilies kalno topoliai ir liepės paskleidė malonią vėsumą. Vilnius... vingiuotos gatvės narstosi, kaip tinklas ir pilkieji mūrai tokie rimti ir pastovūs, prie kurių galvą priglaust norėtum, kaip prie tėvo krūtinės.

Štai vėl atėjo spalio 9-toji, kurią prisimenam su gedulu širdyse, kada lenkai iš pasalų puolė ir išplėšė iš Lietuvos jos sostinę Vilnių. Ši data yra neteisybės ir klastos data lietuvių, o ypač lietuvių vilniečių širdyse. Nepriklausomą Lietuvą tautiečiai nors ir liūdėjo netekę Vilniaus, bet kvėpavo laisvu oru, kūrė ir dirbo įvairiose srityse augindami jaunąją Lietuvą. Vilnių ir Vilniaus krašte padėtis ir nuotaika kaip po šermenų. Kraštą nupjovus nuo Lietuvos kamieno, tuoj pat prasidėjo persekiojimai ir spauda. Suvaržymai moksle, kultūrinėje veikloje, spaudoje ir pavienių asmenų įvairiausi spaudimai. Paimkime kasdienio žmogaus kasdienį gyvenimą. Svarbiausias dalykas tai darbo gavimo sunkumai. Pas lenkus lietuvis darbo gauti negalėjo, o apie valdišką nei svajoti. Bet... jeigu tėvai vaikus įrašytų į lenkų mokyklas, nuolatinis darbas tuč tuojau atsirastų. Kokia nepalaužiamai stipri buvo lietuvių tėvų tautiška dvasia. Materialiniai reikalai, gerbūvis ėjo antron vieton, jie gyveno taip sakant "nuo nosies iki burnos", niekad nebūdami tikri iš kur ateis sekantis zlotas. Nuo lietuviško kelio tačiau nepasitraukė nei žingsnio, užsispyrusi eidami tik vienon pusėn. Nepalaužė nei įvairiausi spaudimai, nei gražūs pažadai.

**Kuo man širdin giliau duria
Kalbos tavo priešų minios
Tuo didesnė širdy kuria**

Rašo V. Marcinkonytė

**Meilę šnektos prigimtinės
(kun. S. Gimžauskas)**

Išverstrankovių nebuvau ir nebūsiu - sakydavo lietuvis su panieka žvelgdamas į tuos, kurie susigundydavo, - vaikus iš lietuviškų mokyklų atimdavo ir tuo pačiu pradėdavo žengti sulenkėjimo keliu. Turiu pabrėžti, kad tas atsitikdavo tik mišrių ir tai ne visų šeimų atveju, kurių Vilniuje paliginti buvo nedaug.

Dideli varžymai buvo ir pilietybei gauti. Nors pagal lenkų konsultaciją išgyvenęs Lenkijoje 10 metų turėjai teisę gauti pilietybę, tačiau, pareiškimai būdavo atmėtamai dėl įvairiausių priežasčių. Mano tėvui prašymą atmetė, kai buvo paklaustas kada jis atvyko Lenkijon ir tėvas atsakė, kad Lenkijon jis nevyko, tai Lenkija į Lietuvą atėjo. Be pilietybės nepriimdavo universitetan ir be leidimo neleidavo apsigyventi toliau kaip 3 km radijusu nuo Vilniaus.

**Einu gatvėm
Siauram
Kreivom
Klasingą praeitį jos primena
Praeiviai žvilgčioja skersom
Svetimšaliu
Mane vadina.
Bet kas svetimšalis?
Ar aš?
Ar jie?
Kurie užplūdo
Miestą pažadėtą
Prabilk tad Vilniaus miesto
Pirmas akmenio.
Kieno tu rankomis
Esi padėtas.**

Lietuviai Vilniuje gyveno moraliniame ghetto. Lenkai žiūrėdavo iš aukšto, kaimynai šnairuodavo — litvinas ir paliks litvinas, nors geras žmogus, bet vistiek litvinas. Todėl lietuviai, nors ir išgy-

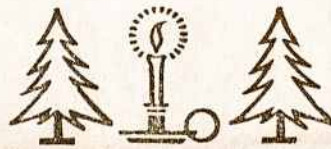
venę lenkų pašonėje 20 metų, nesudirgaudavo. Lietuvis mintys ir jausmai ėjo visai kita linkme.

**Kad aukso man kalnus kas nors
davinėtų
Ir už ką tik kalbą atiduot
reikėtų.
Spjaučiau ant to aukso - prasmeg
jisai suvis.
Man yra brangesnis - prigimtas
liežuvis.**

Sv. Mikalojaus bažnytelė ir parapijos salė bei Vytauto Didžiojo g'rmazija buvo tie centrai, kur vilniečiai suėdavo sėkmadieniais pamaldoms, bažnytinėms švenčių apeigoms ir tautinių švenčių minėjimams.

Vaikai augo vis stiprėjančioje lietuviškoje dvasioje ir vasaros atostogų metu studentai bei vyresnieji gimnazistai pasipildavo po lietuviškų kaimus su vaidinimais, koncertais, vietinį jaunimą suburdami į įvairias kuopeles, kurios stipriai veikė lietuviškumo išlaikyme. Tas ypatingai buvo reikalinga vietovėse, kuriose vyko smarkus lenkinimas, ypač per bažnyčias.

(Bus daugiau)

KALEDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis sveikinimas \$ 10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Tas nevertas laisvės, kas negina jos

Tos pačios rankos, kurios vienu laiku mums uždėjo ir priveržė antrankius ir pančius, dabar siūlo tas pačias rankas santai-koje su šūkiu: "Ne! Neiškelk praeitį! Gyvenk praecityje, ir pamesi aki". Tai yra iš senos rusų patarlės. Deja, ne visai pilnai išreikštos. Kaip Alexander Solzhenitsyn savo knygoje "The Gulag Archipelago" paaiškina, kad "Gyvenk praecityje ir pamesi aki" tęsiasi toliau, "Užmiršk praeitį ir pamesi abi akis!"

Sovietinis teroras mūsų žmonijai ir tautai niekad negali būti užmirštas. Iki kol tie įvykiai galės rimtai būti ištirti ar svarstomi tuose kraštuose, kur jie yra įvykę, yra aišku, kad jie nėra jokiu būdu praecities likimas, bet priešingai, tie įvykiai yra gyvas šiandieninis ištekis, kurį reikia įvesti į atskaitą, nagrinėjant dabartinę Sovietų Sąjungą šio pasaulio visatoje.

Kas įvyko sovietinės okupacijos laiku, buvo normalus politinis patyrimas vyresniųjų šios dienos Kremliaus valdininkų. Ta santvarka įsteigta tais laikais tebėra šių dienų sovietinis diktatas. Išskyrus keletas mažiausių esminių atžvilgių, naudojami metodai šią santvarką įvesti, niekada nėra buvę Sovietų atsižadėti.

Mes mėginame perduoti savo vaikams, taip kaip ir mus mūsų tėvai mokino, reikšmingumą išlaikyti mūsų praecities kultūrą

Nijolė Žvirzdinaitė Šalkūnienė

ir lietuvių kalbą. Taip ir turi būti. Bet tuo pačiu mes kritikuojuome tuos pačius vaikus, kai mes matome, kad jų tikslas jausmas visai tam su laiku pameta pasiryžimą. Mes kaltiname aplinką ir išorės įtaką, taip pat visuomenę, kurioje gyvename. Gal tai dalinai atsako į šį klausimą. Gal mes turėtume atkreipti dėmesį ką mes patys blogai darome.

Kaip mes galime tikėtis pilno pasišventimo iš vaikų, apie tai kas jiems yra iš senos praecities, neturint jokio svarbumo jų šių dienų gyvenime. Be to, kaip jie patys gali tai viską suprasti, kai jie nėra to patyrę?

Atsakymas į tai pareina nuo aiškumo pateiktų žinių ir būdo, kurį mes naudojame mokyti jaunimą.

Yra svarbu mokyti vaikus apie Vytautą Didįjį, Mindaugą, Gediminą ir kitus, bet taip pat yra svarbu pateikti jiems pilną istoriją apie jų tautą. Tai yra viską iki šios dienos, kas darosi dabar Lietuvoje ir kodėl.

Mes turime mokyti vaikus, kodėl jie turi išlaikyti savo tautinę dvasią, taigi, yra svarbu išaiškinti jiems pilną kainą, kurią jų šeimos ir jų giminės yra mokėję ir dar tebemoka. Mes laisvame pasaulyje mėginame įsteigti ir išlaikyti mūsų tapatybę, kol lie-

GELEŽINIUS PANČIUS LIETUVOS BAŽNYČIA IŠLIKO GYVA

Prancūzijoje leidžiamas žurnalas "Actualité Religieuse dans le monde" - Pasaulio religinės aktualijos - atspausdino redaktoriaus Jose de Broucher vedamąjį "Anapus Lenkijos".

Straipsnyje rašoma apie Lietuvą, tą mažą šalį Lenkijos kaimynystėje, kurios gyventojų daugumą sudaro katalikai. Šis katalikiškas kraštas, pažymi straipsnio autorius, nuo 1940-ųjų metų yra pavestas vadinama socialistine sovietine respublika.

Šį kraštą gaubia tylos siena, už kurios vyksta grubūs persekiojimai, siekiantys sunaikinti tikėjimą ir katalikų Bažnyčią. Katalikų Bažnyčia Lietuvoje iki šiol betgi išliko gyva ir stipri, bet minėtoji siena tebėra nesugriauta.

Popiežius Jonas Paulius II, rašo straipsnio autorius, jau tris kartus nebuvo įšileistas Lietuvoje iki šiol betgi išliko gyva ir stipri, bet minėtoji siena tebėra nesugriauta. Popiežius Jonas Paulius II, rašo straipsnio autorius, jau tris kartus nebuvo įšileistas Lietuvoje iki šiol betgi išliko gyva ir stipri, bet minėtoji siena tebėra nesugriauta.

Šis įvykis, pažymi straipsnio autorius, vėl iškalbingai priminė laisvajam pasauliui, kad anapus Lenkijos, anapus Lietuvos nusitęsia didžiulė imperija, kurioje valstybinis ateizmas užkaria geležinius savo įstatymus sąžinėm, šeimom, krikščioniškom bendruomenėm. Popiežius, pažymi baigdamas straipsnio autorius, sielovadiniu rūpesčiu nesiliauja priminęs pasauliui šios imperijos prislėgtus tikinčiuosius, gindamas jų teisę laisvai ir netrukdomai išpažinti savąjį tikėjimą.

LRTV

o o o

tuviai už Geležines uždangos mėgina išlaikyti žmonijos teises, iškilumą, religiją ir kultūrą mokėdami daug didesnę kainą.

Neperseniai man teko pačiai pagilinti savo žinias apie mano tautą ir jos praeitį. Rezultatas: patyriau, kad yra klausimų liečiančių mūsų jaunimo mokymą.

1. Kiek iš mūsų vaikų ištikrųjų žino bet ką apie genocidą Pravieniškyje, Telšiuose (Rainiuose), Panevėžyje, Sargėnuose, Raseiniuose, Kretingoje, Smėlyne, Červenėje, Petrašiūnuose, paminint tik keletą.

Čia iš 20.000 nužudytų lietuvių tikrai 1.000 lavonu buvo atpažinta.

2. O ką apie didesnio masto genocidą masinių deportacijų laiku?

3. Kiek iš mūsų jaunimo yra bet kada matę nuotraukų ar filmų iš sovietinio teroro Lietuvoje? Tūkstančiai mūsų tautiečių buvo deportuoti per 1940-51 m. laikotarpį. Ko daugumas nežino ir gal tiesiog nenori suprasti, kad prie galo ir po II pasaulinio karo sekė ne tūkstančiai žmonių išvežimai, bet šimtais tūkstančiai.

Didžiausias dvidešimto amžiaus genocidas buvo įvykdytas ne tikrai nacių, bet ir Sovietų Sąjungos, ką pasaulis ir mūsų patys žmonės kartais užmiršta ar mėgina paneigti.

Nacių nusikaltimai yra pilnai dokumentuoti ir nuolatos iki šios dienos yra pateikiami pasauliui. O ką apie Sovietų Sąjungą? Nacių teroras pasibaigė seniai, net prieš 42 metus, bet genocidas ir persekiojimai vis

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

VI PLJ K-TO STUDIJŲ DIENŲ
TIKSLAI

(Tęsinys)

VI PLJ K-to Studijų Dienų
programa

Parinkimas šių vietovių VI PLJK Studijų dienoms sulaukė kritikos iš Australijos lietuvių visuomenės - pagrįdę vyresnės kartos ir tų, kurie nėra dalyvavę praeitose kongresuose. Čia bandysiu atsakyti į tą kritiką.

1. Kodėl Studijų dienas iš viso ruošti Canberroje?

Nuo pat pradžios norėta į Kongresą atvažiuoti atstovams parodyti kuo daugiau Australijos ir Kongreso parengimus ruošti per eilę miestų. Tatai, Kongreso atidarymas teko Sydnejui; uždarymas Melbournui; stovykla Adelaidė; o Canberra puikiai tiko Studijų dienų poreikiams, parūpindama idealias patalpas John XXIII College, kuris sudaro tobuliausias sąlygas atstovams susikaupti prie savo darbų be didmiesčio blaškymų. Tokių patalpų kitur nepavyko rasti.

2. Kodėl Studijų dienoms nepanaudoti Lietuvių klubus, tiek Sydnejuje, tiek Canberroje?

Atsižvelgiant į susikaupimo ir sugyvenimo reikalingumą, kad atstovai galėtų rimtai atlikti savo darbą (kuriam jų kraštų lietuviai juos išrinko), lietuvių klubai nenkaiki išpildo šių poreikių. Priešingai: a) baro ir pokerio mašinų ūžimas kaip tik blaškytų atstovus savo gundymais. Iš kitos pusės, užsienio atstovai vargu ar pasižymėtų savo piniginiu "turtinumu", ir viltis kad jie stambiai pakeltų klubų finansinį stovį skamba kaip optimizmas be pagrindo. b) Klubuose ruošiant Studijų dienas, atstovų apgyvendinimas kelia problemę. Atstovams reiktų apsistoti pas įvairius lietuvius, kurie tada būtų įpareigoti 120 atstovų punktualiai suvežioti kas rytą į paskaitas ir darbo sesijas. Pasitikėjimas, kad toksai logistinis užsimojimas

Rašo Dr. Antanas Stepanas

Sydnejaus didmiestyje sklandžiai vykty, kelia rimtų abejonių, su kuriomis Kongreso, ypač Studijų dienų rengėjai atsisakė susidurti - Studijų dienų pasisekimas šiam Kongresui per daug svarbus, kad pradėtume tyrinėti neaiškias galimybes.

Jei atsirastų Australijos lietuvių visuomenės tarpe susidomėjimo, klubuose būtų galima suruošti "Akademine popietę su Kongreso prelegentais" - paprašyti, kad sukviesti prelegentai pristatytų savo paskaitas, pasidalintų savo mintimis su lietuvių visuomene ir Kongreso dalyviais.

3. Girdėta negatyvių pasisakymų dėl Studijų dienų "de facto" uždarmo, skundų, kad Sydnejaus lietuviams bus sunku surasti "Naa maroo" stovyklavietę, o Canberra iš viso toloka nuo didesnių Australijos lietuviškos veiklos židinių. Suaukojus tiek pinigų paremiant Kongresą finansiniai, norėtųsi daugiau pamatyti atstovų, su jais pabendrauti.

Pagal tradiciją įsigalėjusią per praeitus kongresus, Studijų dienos (per pirmąjį Kongresą vadinosi "Atstovų ir vadovų stovykla") visuomet ruoštos nuošaliau nuo lietuvių kolonijų - tai universitetų bendrabučiuose, tai stovyklavietėse toli nuo didmiesčių. Priežastis aiški: šalia jau kartotinau minėtų susigyvenimo ir susikaupimo poreikių, reikia prisiminti, kad išrinktieji Kongreso atstovai būdami jauni, ir daugumoje palyginus prastai valdydami lietuvių kalbą, varžytųsi iki nutylėjimo, jei aplinkui juos maišytųsi daug vyres-

niųjų žiūrovų. Net su geriausiomis intencijomis nebūtų išvengtas jų susisarmatyjimas. O Kongreso studijų dienų pasisekimo užtikrinimas kaip tik reikalauja, kad atstovai turėtų progą kuo plačiau, kuo laisviau pasireikšti diskusijoje, pasisakyti simpoziumuose. Sąlygos privalo būti palankesnės atstovų minčių, idėjų vystymui, nesvarbu kokio akademinio ar erudicinio lygio jos bebūtų.

Tuo tarpu, kartais nugirstas teigimas, kad jaunimui reikia pamokymų ir nurodymų iš vyresniųjų, kad kur nors nenuklystų, įžeidžiančiai nužemina Kongreso atstovus ir išseivijos jaunimą bendrai.

Nepaisant viso šito, šio Kongre-

so Studijų dienų paskaitas ir simpoziumus galės pasiklausyti kas nori.

Viską susumuojant, verta pabrėžti, kad Studijų dienos yra skirtos atstovams. Tai yra jų momentas ruošti Lietuvos ateitį. Tai nėra manifestacija visuomenei. Manifestacijas visuomenė matys per Kongreso atidarymą, per uždarymą, per bendras Kūčias, per koncertus. Per Studijų dienas atstovai ruošs tarpkongresinei veiklai sekančioms 3 ar 4 metams. Juo tobuliau jie pasiruoš, juo giliau susikaups bevystant veiklos projektus.

Leiskime atstovams pilnai, be jokių kliūčių, išjaušti ir tada igyvendinti VI PLJ Kongreso šūkį:

Tautos likimas - mūsų atsakomybė.

Nauja istorinė knyga

Prieš kelias savaites Australijoje Veritas spaustuvė išleido 666 puslapių britų istoriko David Irving paskutinę knygą: "Churchill's War".

Pats autorius Sydnejaus universiteto patalpose 1987. 9. 26 kalbėdamas knygos pristatymo proga prisipažino, kad mokykloje neprėjo istorijos egzaminų, nes nežinojo eilės ir datų britų karalių ir karalienių. David Irving kalbėjo arti dviejų valandų be jokių užrašų, minėdamas anglų, vokiečių pavardes, datas ir kitas smulkias detales. Churchill's War knygoje Irving atidengia visas paslaptis Churchillio viešpatavimo laikais. Winston Churchill buvo pusė amerikono. Jo motina amerikone, o tėvas girtuoklis anglas, iš kurio gavo savo paveldėjimą ir alkoholi.

Šioje knygoje Churchillis pristatytas toks, koks jis gyvenime buvo - kyšininkas, gavęs tūkstančius dolerių iš žydų, melagis, sukčius, girtuoklis. Grynai dėl savo naudos, kad išsilaikytų ministerio pirminko vietoje pratęsė karą penkiais metais.

Kadangi šioje knygoje istorija parašyta be jokių išbraukymų ar

padailinimų, anglų McMilano spaustuvė atsakė šią knygą spausdinti. Žydai daro didžiausią spaudimą šią knygą boikotuoti, nes ten atidengiamas jų konspiracija.

Reikia stebėtis, kad čia Hitleris yra teisinamas. Tikras karo nusikaltėlis yra Churchillis. Irving sumokės 1.000 svarų tam, kas ras dokumentą, kad Hitleris davė įsakymą žudyti žydus. Savo kalboje Irving padarė nedovanotiną klaidą. Jo teigimu: Gangs in various uniforms took out revenge against the Jews in Lithuania and Ukraine without any orders. Net ir už protestavus prieš šį pareiškimą, jis vistiek tvirtino, kad tai teisybė, nes pasak jo žydai buvo aktyvūs šių tautų persekiotojai dirbę Sovietų valdžios aparate.

Padarė ir kitą žalingą pareiškimą, kuris skamba taip: Ten thousand Lithuanian Jews were killed outside Riga by local Lithuanian SS units of Riga.

Lietuvių bendruomenės vadovybė turi atkreipti dėmesį į šiuos viešus pareiškimus, kurie yra labai žalingi lietuvių geram vardui.

A.Kramilius

dar tebesitęsia Sov. Sąjungoje ir jų pavergtose tautose. Kada Sov. Sąjunga bus pašaukta atsiskaityti už bet ką? Deja, jų sistema neturi jokios revizijos. Pagal jų tvarką jiems nereikia atsiskaityti. O liūdniausia, kad pasaulis šio klausimo net negalvoja išskelti. Istorija normaliai yra rašoma nugalėtojų. Tie, kurie pražūsta, tautos, kurios yra sunaikintos, išblaškytos ar terorizuotos, retai gauna sąlygas išdėstyti savo tikrą tragediją.

Mūsų tauta sužinojo, kad sistematingai vykdomas genocidas yra dalis Sovietų politinės strategijos pasauliui užvaldyti. Šis nuodugnus veiklos požiūris yra pačio Lenino pareikštas: "Trys ketvirčiai žmonijos gali išnykti su sąlyga, kad likęs ketvirtis bus komunistai!"

Mūsų jaunimas yra giliai paveiktas, kai stebi filmas teatruose ar televizijoje, apibūdinant kančias kitų žmonių ir tautų, ir vedamą siaubą prieš tą žmoniją. Taigi čia ir yra mūsų pačių kaltė, kad nesugebame parodyti bet kokių fotografijų, filmų ar vaizdingų apibūdinimų, parodant nukentėjimą mūsų žmonių ir tautos.

Per sekantį Tautos šventės minėjimą ar atitinkamą kitą parengimą mūsų visos organizacijos turėtų rimtai pagalvoti ir investuoti pinigų, paruošiant efektyvią ir įspūdingą Fotografinę parodą. Išlaidos būtų mažos palyginus atsiėktu rezultatu

Jeigu ši paroda galėtų keliauti po visus didesnius miestus, pasiektų australų visuomenę, tai daug daugiau būtų atsiėkta. Grafiškai parodyti ne tik tai mūsų jaunimui, kuris retai būtų tai matęs, bet ir visiems, kodėl mes atsiradome Australijoje

O kur gi me gautume tokią medžiagą? Tinkamos nuotraukos egzistuoja. Pavyzdžiui - A. Vytenio: "Sovietų teroras Lietuvoje (nuotraukos)". 52 autentiškos nuotraukos. Išleista Australijos komiteto dėl lietuvių teisių 1976 m., atspausdinta Minties spaustuvėje Fotografijos savyje suprantamos ir be teksto. Matytis, nebus lengvai užmiršamos.

Kiti šaltiniai gali būti Br. Kvikly, specialus Tėviškės Aidų bendradarbis Čikagoje. Balys Raugas, "Kario" redaktorius, 415 Main St., Delran, 08075, USA. Taip pat "Kario" administratorius Alfonsas Samusis, 341 Highland Blvd. 1107, USA. Reikia jiems tikrai parašyti.

Aš suprantu, kad gauti filmas apie Lietuvą yra sunku, jeigu jų ir nebūtų, tai sekantį kartą eidami pasiskolinti filmų iš Video bibliotekos, galite pasiimti ir nelietuvišką, pvz.: kaip "Sakarov su Glenda Jackson ir Jason Roberts arba "Gulag" su David Keith ir Malcolm Mc Dowell, arba "Eleni" - primenu tikrai keletą. Filmos, kurios netikėtai įdomios ir vertingos, bet ir dalinai pamokins mūsų jaunimą. Ukrainiečių filmas kaip "Harvest of Despair" apibūdina 1930 m.

terorą ir badą Ukrainoje Stalino laikais. Šią filmą vertėtų visoms jaunimo organizacijoms pasiskolinti iš ukrainiečių ir parodyti VI Jaunimo kongreso stovykloje Adelaidėje.

Užbaigsiu trumpu įvykiu, kuris neperseoniausiai įvyko. Mano jaunesnysis sūnus prieš mane priėjo, kol aš skaičiau "Land of Crosses", rašytą M. Bourdeaux. Žiūrėdamas per mano petį į mano žiūrimą nuotrauką jis paklausė: "Jis yra gražus vyras, mama, kas jis toks?" - Lietuvių kunigas, sūnau - aš jam atsakiau. Ši nuotrauka buvo padaryta prieš ju suėmimą ir išvežimą į Sibirą. Tada parodyčiau jam kitą nuotrauką toje pačioje knygoje. Čia jis vėl keletą metų vėliau, paleistas iš Sibiro.

"Mama, nebūk juokinga!" - atsako sūnus. Man neaišku, kodėl tu tai sakai, sūnau? "Jis nėra tas pats žmogus!" - tvirtai atsakė jis kratydamas savo galvą. "O kaip gi tu tai nutarai?" - klausiu jo. "Ši nuotrauka visiškai neatrodo kaip žmogus" - jis pabrėžė, čia nuotrauka beždžionės!

Mano sūnus klydo. Tai nebuvo beždžionė, bet nuotrauka to paties lietuvių kunigo. Mes suprantame, kad taip galėjo įvykti. Gal su laiku ir tinkamais pamokymais ir mano sūnus supras. Gal ir visas mūsų jaunimas. Taigi yra mūsų atsakomybė kaip tėvų, mūsų lietuviškų organizacijų, mokyklų ir vadų daryti pastangas, kad jie suprastų.

Per dažnai mirties angelas pradėjo lankyti Melbourne lietuvių bendruomenę, pasiimdamas pačias geriausias aukas, šį kartą išsinešdamas dar vieną iš Melbourne lietuvių elito. Virš trijų metų vėžio ligos iškankinta, visų mūsų mylimą ir gerbiamą Danutę Bortkevičiūtę - Žilinskiene.

Danutė gimė 1925 m. spalio 9 d. teisininko Felecijono ir Stefanijos Bortkevičių šeimoje. Kaune lankė Aušros mergaičių gimnaziją. Fyšium su tėvelio studijomis Sorbonoje, metus gyveno ir mokėsi Paryžiuje. 1940 m., sovietams okupavus Lietuvą, su šeima pasitraukė į Vokietiją. Tėšė gimnazijos kursą Berlyne ir Vienoje, kuri baigė 1944 metais. Nuo 1946 iki 1949 metų studijavo humanitarinius mokslus Tuebingene, kur buvo viena iš steigėjų ir aktyviai

reiškėsi Akademinio Sambūrio Šviesa veikloje.

1949 m. emigravo į Australiją, apsigyvendama Melbourne. 1951 m. pradėjo studijuoti Melbourne universitete sociologiją. Tais metais iškėjo už Algimanto Žilinsko. Aktyviai reikėsi studentų veikloje, buvo viena iš Šviesos sambūrio skyriaus Melbourne steigėjų. 1952 m. Melbourne apylinkės valdybos narė. 1953 m. dirbo Lietuvių namų Įsigijimo komitete. Buvo viena iš Lietuvių moterų socialinės globos draugijos steigėjų. Šiai Draugijai pašventė daug laiko ir sumanumo. 1953 m. baigė

Iki pasimatymo, Danute ..

„... Atminties gyva žieve priaugau aš prie jūsų.
Norėsit nusiplėsti - labai skaudės...“

J. Marcinkevičius

meilės, lojalumas ir moralinė pasipirtis šeimai ir draugams. Su Algimantu išauginusi ir išmokslinusi keturis žavius sūnus, susilaukusi dviejų marčių, per anksti iškeliaudama Danutė ne tik be galo skaudžiai palietė savo šeimą, senutę motiną, seserį ir jos šeimą, bet ir savo draugus ir didžiąją Melbourne bendruomenės dalį.

Spalio 18 d. Tobin Brothers koplečia Malvern nesutalpino susirinkusių rožančių. Koordinuojant Jurgui Zalkauskui, prie karsto jos eiles skaitė ir jautriai atsisveikino Danutė Simankevičienė senųjų studijų draugų vardu. Rosemary Otto kalbėjo Melbourne universiteto Sociologijos studijų draugų vardu. Janė Zalkauskienė - Socialinės moterų draugijos, Danutė Baltutienė - Australijos Krašto valdybos, Kęstutis Lynikas - Melbourne apylinkės valdybos, Dr. Jonas Kunca - Melbourne klubo, Vida Vaitiekūnienė Melbourne draugų ir savo šeimos vardu.

Sekantį rytą, po St. John's bažnyčioje kun. dr. Pr. Daukno atnašautų gedulingų šv. Mišių, jautriai skambėjusių Parapijos choro, Jurgio Rubo "Agnus Dei" ir Mozart'o didingo "Kyrie in D minor", išnešta ant pečių savo sūnų, Danutė buvo palydėta į Springvale kapines.

Gedi skausmo priblokšta jos numylėta šeima: vyras Algimantas, sūnūs Raimondas, Andrius, Vyngantas, Kęstutis ir marčios Janė ir Dalia; gedi Danutės motina S. Bortkevičienė, sesuo Laima su sūnumi Robertu ir marčia Diana. Gedi jos draugai ir bičiuliai.

Iki pasimatymo, mūsų brangi Danute.

V. Vaitiekūnienė

universitetą (pirmoji iš lietuvių) ir, įsigijusi Diploma of Social Studies, pradėjo dirbti ligoninėse Social Worker pareigose, kartu dėstydamas Social Studies departamente universitete. Nuo 1976 iki 1986 m. gruodžio mėnesio dirbo Royal Melbourne ligoninėje Chief Social Worker pareigose. Jos atsakomybėje buvo visos ligoninės pacientų socialinė globa. Melbourne lietuvių organizacijų veikloje pakviesta skaitė paskaitas, vedė pašnekesius, pirmininkavo susirinkimuose.

Apvaizdos buvo apdovanota viuo tuo, kas yra gera, kilnu ir gražu: labai patrauklia išvaizda, iš kurios spinduliavo aukšta inteligencija, išsilavinimas, kultūra, humoras, sugebėjimas ir noras visiems padėti, visiška stoka savi-

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

mirus po ilgos ir sunkios ligos, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą mūsų bendradarbiui Algimantui Žilinskiui, velionės motinai, sūnams ir visiems giminėms. Dieve, priglask jos sielą!

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos sesutę Laimą - mūsų choristę, vyrą Algimantą su šeima, mamytę ir visus artimuosius.

Melbourne Dainos Sambūris

Mielai skautei, mūsų seserikai - draugiškai padėjėjai, palikusiai žemiškus skausmus

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

jos vyrą - mielą brolių paskautininką filisterį Algimantą Žilinską ir josios skautišką šeimą bei gimines visa širdimi užjaučiame drauge liūdėdami.

Melbourne Skautininkų Ramovė

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos vyrui fil. j. ps. Algimantui Žilinskiui, ASS Įgaliotiniui Australijoje, vaikams ir visiems artimiesiems, ir kartu liūdime.

Akademinio Skautų Sąjūdžio Adelaidės Skyrius

A. A. DANUTEI BORTKEVIČIUTEI - ŽILINSKIENEI

mirus, jos vyrą Algimantą, sūnus su šeimomis, motiną Stefaniją Bortkevičienę, seserį Laimą - Ray su sūnum, gimines ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Milda ir Vytautas Dideliai su šeima: Vytautas su žmona. Kristina ir Ričardas. Genovaitė Šemienė Bronė ir Juozas Makuliai

A † A

DANAI - JADVYGAI ŽILINSKIENEI

mirus, giliam liūdesy likusius: jos vyrą Algimantą, sūnus - Raimondą, Andrių, Vyngintą ir Kęstutį, motiną S. Bortkevičienę ir seserį Laimą su šeima giliai, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

P. L. Česnienė
Nijolė ir Jonas Gruževski
Arija ir Ričardas Austin
Robert Oertel

SPALIO MĖNESĮ

VAJUS

TEVIŠKĖS AIDAMS

Padėkime įsigyti naujas spausdinimo technologijos priemones - kompiuterius, nes nuo Naujų Metų laikraštis jau bus spausdinamas ofsetu. ALK Federacijos įgaliotiniams išsiuntinėti aukų lapai. Kur nėra įgaliotinių, aukas siųsti tiesiog Tėviškės Aidų Redakcijai. Padėkime vieni kitiems, kad šis vėjus būtų sėkmingas, kad mėnesio pabaigoje galėtume įsigyti tas priemones ir iki Naujų Metų išmokyti jomis naudotis. Reikia virš \$ 20.000.

ALK Federacijos Valdyba

Kviečiame į Melbourne Cup

MADŲ PARADĄ IR VAIŠES

lapkričio 7 d., šeštadienį, 6 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Po skanios vakarienės bus turtinga loterija.

Pelnas Bendruomenės laikraščiu - "Mūsų Pastogei".

Stalus užsisakyti pas F. Sodaitį, tel. 569 9578.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

— Gyvojo Rožančiaus nariai lapkričio mėnesį meldžiasi už mirusius lietuvius.

Visų Šventųjų sekmadienį lapkričio 1 d. Katalikių moterų d-ja šv. Mišias užprašė keturnedėlio proga už a.a. prel. Praną Vaserį.

Vėlinių proga Fawknor kapines lankysime per Visus Šventus lapkričio 1 d., sekmadienį, 3 val., visiems susitinkant Lietuvių sekcijoje.

Vėlinių dieną kiekvienas kunigas aukoja po trejas šv. Mišias. Kas norėtų prisiminti ir savo gimines, vardus įrašius įdėti į mūsų dėžutę prie bažnyčios durų.

Stefanijos Simutytės jungtuvės šv. Jono bažn. spalio 31 d. 2 val.

Gintas Samulis buvo atvežęs į Parapijos namus firmos kompiuterį ir ALK Federacijos valdybai velti pademonstravo jo veikimą. Netrukus jis paruoš kelias lietuviškas kaip surinkti "Tėviškės Aidų" tekstus ir Marijų Opanavičių kompozicijas. Juozas Keblys jau išklojo grindis linoleumu, dar išties kilimą kompiuterio kambariui, — atlikdamas be atlyginimo.

Vladas Lipkevičius per a. a. D. Žilinskienės laidotuves vos išėjus iš bažnyčios pravažiuojančio

automobilio buvo išsviestas į orą. Laimė, nebuvo didesnio sužeidimo, tik smarkiai sutrenktas, dabą žmona jį slaugo namuose.

Vinco Sidabro mirę tėveliai bus prisiminti šv. Mišių auka Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose spalio 31 d. 4 val.

Ligoniai. Adomas Uselis, Savanoris kūrėjas - slaugomas namuose žmonos, jam suteikti sakramentai, taip pat ir Jonui Dauniui ir Anei Strungai Mt. Royal ligoninėje Parkville.

Lietuvos Kankinių koplyčioje šv. Mišios lapkričio 7 d., seštadienį, 1 val. už Bronę Mačiulaitienę, o 5 val. už Juzę Vaičiaitienę.

A. J. Varkaliai užprašydami šv. Mišias dar pridėjo \$ 30 Tėviškės Aidų kompiuteriui, o Talė Laukaitienė a.a. D. Žilinskienės atminimui Tėviškės Aidų kompiuterio pirkiniai aukojo \$ 10. Taip pat ir A. Jančiauskienė L. Jakubauskienės atminimui aukojo \$ 50. Ačiū jiems visiems!

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

LITUANIA choras kviečia visus atsilankyti į

METINĮ KONCERTĄ

ADELAIDĖS LIETUVIŲ NAMUOSE, NORWOOD

lapkričio 8 d., sekmadienį, 2 v. p.p.

Koncerte pasirodys ir Woodvillės choras ir kitos įžymybės.

Laukiame visų!

Adelaidės Lituania choras

Mūsų Rėmėjai

A.a. prel. Pr. Vaserio atminimui vietoje gėlių Tėv. Aidų kompiuterių įsigijimui aukojo: \$ 100 P. Bimba, po \$ 50 Chmieliauskas, Zigmas Poškaitis, B. Poškus, A. J. Stankevičiai, po \$ 20 L. K. Bartaška, V. A. Bieliauskai, K. Butkus, A. Gabas, A. G. Karazijos, A. S. Obeliūnai, L. S. Pikeliai, V. Pošiūnas, M. Verbylienė, po \$ 10 A. L. Baltrūnai, A. Bakaitis, E. V. Bendžius, D. Brovedani, Liuda Česnienė, R. Čiurinskienė, D. Čižauskienė, Vyt. Dumskis, J. A. Grigaičiai, V. S. Jeršovai, J. A. Kačerauskai, B. P. Kviecinskai, Pr. Lazutka, B. J. Makuliai, J. Pletas, R. Strunga, E. R. Semetai, I. E. Stumbrai, L. E. Pr. Šilai, Antanas Šlapinskas, Šurna, po \$ 5 Dana Poškutė - Milligan, P. Švedas, \$ 1 australas. Šiame sąraše viso \$ 701.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

ALK Federacijos Valdyba

SALE

Sale Seniūnijos lietuviai ruošia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą lapkričio 14 d., seštadienį. Šv. Mišias aukos kun. Dr. P. Dauknyš Seselių koplyčioje 341 York St. Sale. Po pamaldų minėjimas vyks pas p. Vitkauskus 68 Elgin St. Sale. Čia paskaitą skaitys LKV sąjungos Melbourne sk. pirmininkas Vladas Bosikis. Bus ir vietinių pasirodymų, turtinga loterija, bendros vaišės.

Maloniai kviečiame visus lietuvius iš plačios apylinkės į mūsų metinę šventę.

Seniūnė

MELBOURNAS

Spalio 18 d. per apsirikimą buvo išdalinti keli pensininkų "Bičiulio" egzemplioriai su užrašytom pavardėm. Prašau tuos "Bičiulius" grąžinti man, kurių vietoje gausite paskutinio mėnesio "Bičiulius" J. Petrašiūnas

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

iškeliavus į amžinybę, liūdesio prislėgtus: motiną, sūnus, vyrą ir seserį nuoširdžiai užjaučiame.

Valerija ir Vytautas Kuncaičiai

NUOŠIRDŽIAUSIA PADĖKA

Visiems atidavusiems pagarbą mano brangiai žmonai, mylimai mamai ir močiutei a.a. Juzei Vaičiaitienei jos paskutinėje kelionėje:

Dėkojame: gerb. kun. Dr. Pr. Daukniui už Rožančiaus maldas, už šv. Mišių aukojimą ir apeigas. P. A. Bakaičiui už skaitinius per šv. Mišias. Prie karsio koplyčioje tarusiems užuojautą: Gyv. Rož. vadovui L. Padgurskiui, Dainos Sambūrio vardu Zitai Prašmutaitei.

Parapijos ir Dainos Sambūrio choristams už giesmes šv. Mišių metu, vadovams J. Petrašiūnui ir B. Staugaitienei.

Dėkojame "Tėviškės Aidų" lankstytojams. Visiems gausiai aukojusiems šv. Mišioms. Už gėles prie karsto. Už paguodos žodžius išreiktus spaudoje raštu bei žodžiu, už dalyvavimą koplyčioje, bažnyčioje, šermenyse ir palydėjimą į kapines.

Nuliūdęs vyras Pijus, sūnus Leonas, dukra Zita Sadauskienė, dukra Aurelija, anūakai: Kristina, Faustas, Dovydas, Asta, Amanda, proanūkas Matas ir giminės.

PADĖKA

Dėkoju visiems lietuviams dalyvavusiems a.a. mano tėvelio Antano Beinorio laidotuvėse. Asmeniškai ačiū kun. dr. Pr. Daukniui už rožančiaus maldas koplyčioje, gedulingas Mišias bažnyčioje ir palydėjimą į kapines. E. B. Smalioriams, O. J. Bratiškams, J. G. Kizeliams, P. S. Šiuškams už moralinę ir materialinę paramą. L. Padgurskiui draugų vardu atsisveikinimą prie karsto. Širdinga padėka visiems už brangias dovanas, šv. Mišių aukas ir užuojautas.

Visus prisiminsiu savo širdyje!

Nuliūdusi duktė Julija

PADĖKA

Dėkoju visiems atidavusiems pagarbą mano mylimam sūnui a.a. Antanui Fišerui jo paskutinėje kelionėje. Dėkoju gerb. kun. Dr. Pr. Daukniui už ligoninėje aplankymą ir paskutinių Sakramentų aprūpinimą ir už rožančiaus maldas, taip pat ir už šv. Mišias bažnyčioje, ir kapinių apeigas. Kun. O'Reiley už šv. Mišias bažnyčioje ir kapinių apeigas. Ačiū p.p. Žilkevičiams ir Raudžiams už Mišių auką. Dėkoju visiems geolongiškiams ir melbourniškiams už gėles, vainikus ir užuojautas, už visokią pagalbą namuose Olga Radavičienei.

Nuliūdus motina ir anūakai: Saulius, Julius, Patrick, Denzil ir marti Cherilyn.

PADĖKA

Staiga mirus mylimai žmonai, motinai, senelei, a.a. Anei Juodvalkšenei, nuoširdžią padėką reiškiam Miniui, tarus graudingus atsiveikimo žodžius kapinėse, visiems dalyvavusiems laidotuvių pamaldose bažnyčioje ir kapinėse, ir visiems pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu, atnešusiems gėlių vainikus. Už šermenų suruošimo organizavimą nuoširdus ačiū Keraitienei ir jai pagelbėjusiems: Makūnams, Vičiuliams, Borumams, Pužienei, Vidai Howe, Martišienei, Butavičienei, Petelčikienei, Daubarienei.

Nuliūdę: vyras Balys, sūnus Algis, duktė Birutė, vaikaičiai: Petras, Katrina, Antanas.

PADĖKA

Mirus mano brangiam vyrui, tėveliui ir seneliui a.a. Mikalojui Presniakovui širdingai dėkojam visiems sunkioje ligoje lankiusiems ir guodusiems. O mirus, palydint Jį į amžino poilsio vietą.

Ypačinga padėka kun. dr. Pr. Daukniui už ligonio Sakramentų atvežimą į namus, už laidotuvių šv. Mišias ir palydėjimą į kapines. Ramovėnams už garbės sargybą prie karsto. J. Kairiui už rožančiaus pravedimą koplyčioje. Visoms Morningtono ponioms padėjusioms suruošti gedulingus pietus. Už šv. Mišių aukas, gėles ir užuojautas spaudoje, kortelėmis ir asmeniškai.

Teatylgina Dievulis gausiai visiems, kas vienokiu ar kitokiu būdu mums sunkiose valandose padėjo.

Nuliūdusi žmona Aleksandra, dukros Irutė ir Sigutė su šeimomis.

MELBOURNE

SOCIALINĖS GLOBOS MOTERŲ ŠVENTĖS TEKMĖ

Kažkas bendruomeninį procesą palygino su Nemunu, į kurį įteka daug upių. Į tas upes ir upeliukus įsilieja šaltinėliai. Visos tekmės daugiau ar mažiau reikšmingos ir reikalingos. Besidžiaugdami pačioms didžiausiomis upėmis negalime nesidžiaugti ir mažesniomis.

Tokios mintys man kilo dalyvaudžiant Socialinės globos moterų draugijos 35-kių metų gyvavimo šventėje sekmadienį, spalio 18 d. Lietuvių namuose.

Draugijos narių džiaugsme jautėsi liudėsio gaida dėl veiklios Draugijos narės ir buvusios jos pirmininkės Danutės Žilinskienės atsiskyrimo amžinybėn.

Susėdus visiems prie skoningai padengtų stalų, dabartinė Draugijos pirmininkė Jonė Zalkauskienė pasveikino susirinkusius ir moterišku subtilumu išvardino visas mirtimi atsiskyrusias nares ir paprašė atsistojimų ir susikauptimo minute jas pagerbti.

Pirmininkė paminėjo ir tas nares, kurios šiandien dėl ligos negalėjo šventėje dalyvauti. Taip pat išvardino buvusias Draugijos pirmininkes, kurios dalyvavo šventėje ir joms buvo prisegtas orchidėjos žiedas.

Draugijos garbės narės vardą suteikė ilgametė Draugijos valdybos nare ir Morkūnienei ir tokį pat pomirtinį atžymėjimą suteikė a.a. Danutei Žilinskienei.

Po skanaus užkandžio ir pietų Alena Karazijienė pravedė įdomią programą. Ji pasakė, kad ši kartą Draugijos narės susirinko ne darbo dirbti, o pasidžiaugti, kad turėjo galimybę ir jėgų šį tą atlikti.

Balsingos Draugijos narės padainavo "Džukų dainą" tarmiškai, o pakviestos Alenos Karazijienės, kiekviena iš eilės dar papasakojo ką per tuos 35 metus nuveikė, kiek derliaus suvežė į tą bendruomenės aruodą. O to derliaus privežė su kaupu. Nupintą derliaus vainiką, su tam tikra ceremonija dvi Draugijos narės įteikė jai Socialinės globos moterų draugijos iniciatorei ir steigėjai Danutei Simankevičienei.

Danutė Simankevičienė priėmusi vainiką papasakojo apie sunkią Draugijos kūrimosi pradžią ir pakvietė pakelti šampano taures, kad Draugijos narės ir toliau nepriūtų energijos.

Sekė organizacijų sveikinimai: Krašto valdybos vardu pasveikino, Draugijos darbą įvertino bendruomenė ir stiprybės ateičiai palinkėjo pirm. Dana Baltutienė. Apylinkės valdybos vardu savo sukauptas mintis išreiškė pirm. Kęstutis Lynikas. Jis palyginimus davė iš Sv. Rašto ir Talmudo. Pagyrimo žodžiais uždėjo Draugijos narėms šventumo aureolę už jų visapusišką veiklą, už ištiesimą pagalbos ranką ligoje ir vienašalyje patekusiems tautiečiams. Katalikių mo-

terų draugijos vardu sveikino pirmininkė Halina Statkuviene. Ji palinkėjo, kad narių pasiaukojimo ir darbštumo dvasia neišblėstų dar ilgus metus, kad jų pėdomis pasektų naujos, ypač jaunos narės. Palinkėjo, kad abi draugijas ir toliau jungtų draugiškumas, šventas laisvės ilgesys ir juo gyvendamos skirtų savo jėgas. Kat. moterų draugijos vardu dragystės ženklą įteikė J. Zalkauskienei didelę puokštę gražių gėlių. Šventės progą Draugiją pasveikino ir Melbourne parapijos kapelionas kun. Dr. Pr. Dauknys. Jis pagyrė Draugijos moterų darbštumą ir pasišventimą ligonių globoje. Polinkėjo kantrybės ir stiprybės ateičiai.

Gauti sveikinimai raštu D. H. Zemkalnių iš Queenslando, kur jie atostogavo. Iš J. B. Vaitkų iš Mt. Macedon. Antrųjų pusių (vyrų) vardu įdomiai su humoru spindulėliais pasveikino L. Baltrūnas. Pasiliko pirmininkėms prapajuti Draugijos 35-to gimtadienio trijų aukštų pyragą, kurį iškepė Draugijos narė Elena Korsakaitė. Visi pyragai buvo labai skanūs, o kava balta.

Baigiamąjį žodį tarė Draugijos pirm. J. Zalkauskienė. Ji priminė abiejų moterų draugijų draugišką sugyvenimą ir ne kartą yra dibusios abi kartu. Padėkojo Krašto valdybos pirmininkei už tokių puikių vaišių paruošimą ir visiems už dalyvavimą ir gražius linkėjimus.

Užversti 35 darbo metų Draugijos šventės tekmės lapai. Lauksime sekančios Draugijos derliaus šventės už penkių metų, o tuo tarpu daug šviesių, saulėtų dienų. ALB.

HOBARTAS

Hobarto lietuvių bendruomenės pasilinksminimas, šokiai - vakariene (lietuviškas stalas) rengiamas ukrainiečių salėje Main Rd. Moonah lapkričio 7 d. 7.30 val. vakare. Visus, kas gali, kviečiame dalyvauti. Bilietai tik po \$ 10 asmeniui, gėrimus atsinešti savo. Bilietus užsisakyti pas E. Paškevičienę, tel. 72 2075 arba pas S. Augustavičių, tel. 29 4704.

Kariuomenės šventę švęsime lapkričio 21 d. Šikšnių patalpoje, 43 Easton Ave. Moonah West, 4 val. po pietų. Užkandžiai veltui, gėrimus bus galima nusipirkti. Laukiame gausaus apsilankymo.

Erika Paškevičienė rugsėjo 30 d. sulaukė pensininkės amžiaus (60 m.). Šią dieną atsventė tarp šeimos narių savoj pastogėj. Hobarto lietuvių linkime jai daugelio aukšnių gyvenimo rudens metų.

Hobarto Lietuvių Bendruomenė

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad., - - - - - 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS
Pentadieniais - - - - - 5 - 11.30 val.
Šeštadieniais - - - - - 2 - 12.30 val.
Sekmadieniais - - - - - 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniais - - - - - nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TRECIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. SVEDIŠKAS STALAS · SMORGASBORD

Kaina \$ 4. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDAS

Aukos AL Fondui

Per mūsų įgaliotinį Geelonge A. Obeliūną gauta aukos Tautos šventės progą: \$ 50 V. Aukštietjus (274), po \$ 10 S. S. Karpalavičiai (131), J. Rabkauskas (160), po \$ 5 V. Bindokas (82), V. Čerakavičius (103), M. Kymantas (131), J. Manikauskas (130), A. Miliauskas (46), ir A. Žvirblis (160).

A.a. A. Bratanavičiui mirus, vietoj gėlių \$ 15 aukojo L. S. Bungardai.

A.a. Liudai Jakubauskienei mirus, vietoj gėlių aukojo: \$ 10 A. S. Obeliūnai (780), po \$ 5 V. Čerakavičius (108) ir J. Manikauskas (135).

\$ 100 Nata Liutikaitė (650) NSW, \$ 10 A. Kudzius (50) Qld.

A.a. Nikolajui Presniakovui Morningtone mirus, vietoj gėlių aukojo: po \$ 20 J. O. Bratiškai (73), V. Stagis (1070) ir Melbourne KVS "Ramovė" (400), po \$ 10 V. G. Ališauskai (570), S. Liesis (25), J. O. Skimbirauskai (40 ir J. Vingrienė (380), \$ 5 V. V. Kasperavičiai (10).

\$ 50 Ona Alekniene (649) Vic., savo vyro a.a. Igno 6 metų mirties atminimui.

A.a. prel. Pr. Vaseriui mirus, vietoj gėlių aukojo: \$ 20 Z. Jokubaitis (100), Melbourne LVS "Ramovė" (420), po \$ 10 A. A. Kesminai (195), A. Zubras (513), \$ 5 J. Paragienė (197).

A.a. Juzei Vaičiaitienei Melbourne mirus, vietoj gėlių aukojo: po \$ 20 J. E. Balčiūnai (730), F. Gužas (40), \$ 10 J. M. Antanaičiai (125).

Sveikiname naujus šimtintikus: A. Visockienę (Adel.), V. Čerakavičių ir Z. Jokubaitį (Vic.). Ačiū už visas aukas.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdinininkas

GEELONGAS

MIRUSIŲ ATMINIMUI

Dar prieš Vėlines mūsų Geelonge mirusius paminėjome spalio 18 d., sekmadienį. Prieš pamaldas kun. Pr. Dauknys Eastern kapinėse pašventino paminklus ant a.a. Virginijaus Vaičekausko kapo, su jo nuotrauka pastatė ant savo mylimo sūnaus Cecilija ir Pranas Vaičekauskai ir ant a.a. Jono Čepono kapo - Lietuvos laukų sūnaus su nuotrauka pastatė paminklą Genovaitė ir Stasys Valaičiai. Prie kiekvieno jų buvo pasimelsta, dalyvavo didelis būrys artimųjų. Už Virgio Vaičekausko vėlė šv. Mišioms aukojo M. F. Andrikonai, Bronė Šimkienė.

Šv. Jono bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už visus mūsų brolius ir seses lietuvius mirusius Geelonge. Skaitymus atliko Elenutė Vaičekauskaitė ir Vladas Stukevičius. Aukas atnešė Clives ir Loreta Brazdžionytės. Visi giedojo sutartines gražias giesmes, dauguma priėmė šv. Komuniją ir pamaldas baigė "Marija, Marija giesme. Sekančios pamaldos bus minint Lietuvos Kariuomenės šventę lapkričio 29 d. Miesto ligoninėn greitąja pagalba buvo nuvežtas Stasys Karpalavičius - jam geros sveikatos!

o o o

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadienį 11 val. ryto, pirmadienį 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

Melbourno lietuvių teatras "Aušra" stato

Gražinos Mareckaitės pjesę -

"EGLĖS NAMAI"

lapkričio 15 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Visi tautiečiai iš toli ir arti kviečiami atvykti ir pamatyti šį nepaprastą pastatymą.

Bilietų kaina \$ 8, vaikams iki 12 m. veltui.

RASOTE TESTAMENTĄ?

Skirkite dalį "Tėviškės Aidams!"

Mintimi šventa ten investuokite save.

Kur Dievas ir Tėvynė šaukia.

Būk apaštalas spaudos "Tėviškės Aidams!"